

deres Kreatuer til at kunne taale et saadant almindeligt Samfærdselsredskab som en Jernbane. — Saaremt der altsaa kunde gives dette Forslag en saadan Skikelse i Udvalget, at der blev givet Staten nogenlunde Sikkerhed for, at Stambanerne fik en saadan Retning, som Staten kunde være tjent med og bør kræve, og at der tillige blev taget Hensyn til, at de nødvendige Krav, som Militærvæsenet stiller, ogsaa blive tilfredsstillende, saa kunde jeg nok gaa ind paa, at en Lov som denne kom ud. Jeg har ikke de Vægstelser med Hensyn til Finantslovens Behandling, som ere udtalte fra adskillige Sider; jeg tror nok, at saasnart som Loven blev givet en noget forandret Skikelse, vilde den kunne blive brugelig.

Tauber: Nærværende Lovforslag gaar ud paa at lægge i Indenrigsministerens Haand Afgjørelsen af Spørgsmaal af lokal Interesse, uden at Rigsdagen skal øve nogen Medvirkning derved, eller ialtsald, uden at Rigsdagen skal øve nogen væsentlig Medvirkning derved. Jeg er principielt imod, at en saadan Myndighed lægges i Indenrigsministerens Haand, og derfor agter jeg at stemme mod Lovforslagets Overgang til 2den Behandling.

Bonloff: Jeg vil ikke sige som det ærede Medlem, der sidst talte, at jeg vil stemme mod Lovforslagets Overgang til 2den Behandling, thi jeg tror, at dette vilde være urigtigt, og at det derimod vilde være rigtigt at afvente de nærmere Forhandlinger i et Udvalg og se, om vi ikke kunne faae Noget ud af Sagen. Jeg vil imidlertid indrømme, at det vil blive vanskeligt at faae en saadan almindelig Lov, der kan gjælde for alle Egne, hvor saadanne Baner kunne komme til Udførelse. Det er jo sikkert, at der er mange Egne, som kunne ønske og have Trang til at faae Baner efter en saadan Lov, men Statens Interesse er jo noget forskjellig i de forskjellige Egne, og efter den større eller mindre Interesse, som Staten kunde have i de forskjellige Baneanlæg, komme Egnene til at give større eller mindre Bidrag. Have vi nu imidlertid engang for alle slaaet fast: Kun det og det Bidrag, kommer man ikke let ud derover. Det maa dog indrømmes, at Egnenes Evne til at udføre disse Baner, til at faae dem anlagte, er meget forskjellig, skjøndt deres Trang kan være lige stor. Jeg vil f. Ex. sige, at i de gode Egne paa Fyn er det at lægge en 2—3 Mil Jernbane, slet ikke vanskeligt, men gaa vi til enkelte Steder i Sylland, hvor der ogsaa er stor Trang f. Ex. fra Ebeltoft til den østjydske Bane, saa vil det der være uhyre vanskeligt for dem. Naar der ikke kan gives et større Tilskud end det, der her tilfiges til de enkelte Baner, vil det for mange af dem være umuligt at komme istand. Det fore-

kommer mig forøvrigt, at Indenrigsministerens Myndighed vil blive ret stor, naar vi se hen til § 2; i saadanne Anlæg skulle vi stille de vedkommende Aktieselskaber eller Koncessionshavere saa frit som mulig, thi disse Regjeringsbaand, som ligge og tynge disse Selskaber, trykke dem paa mange Omraader. Jeg kender det af Erfaring, jeg veed, hvorledes Regjeringens Forbudsraaer til et Selskab have trykket et bestemt Sted. — En Bestemmelse, som ser noget underlig ud, er den i § 6 om, at Spiesrets Formand kan komme til at udnevne tre Mænd i Tilfælde af Uenighed. Det forekommer mig, at der maatte kunne findes en anden Udvei til at faae det udjævnet. Saalænge den nuværende § 18 staar i Forslaget, har den høitærede Minister fuldstændig Ret i, at Bestemmelsen om det Tilskud, der skal gives ifølge § 9, er saa at sige illusorisk. Saa længe deri staar, og Summerne altsaa skulle være Gjenstand for aarlig Bevilling paa Finantsloven og Gjenstand for Forhandlinger, maatte for vidtløftige Forhandlinger, saalænge komme vi ikke bedre frem. Kunde vi slippe bort fra den, vilde det lette Rigsdagens Arbejde betydeligt, men saa længe den Bestemmelse staar der, er Regjeringens Stjern udsat for at blive underkjennt, idet man i nogle Tilfælde kan indskrænke, i andre forhøje Tilskudet. Jeg vil tilraade at lade Sagen gaa videre til et Udvalg og forsøge, hvad der kan komme ud af den; der er mange Steder Trang til den Slags Baner.

Winther: Efter de fremkomne Udtalelser skal jeg kun gjøre nogle faa Bemærkninger. Jeg var isjor af den Mening, at det var hensigtsmæssigt at have en Lov af denne Art, som behandlede Sagen i sin Almindelighed og fastsatte visse Regler, der skulde følges, hvergang et saadant Anlæg skulde ske. Ved nu at se det udført her i det Enkelte, forekommer det mig imidlertid, at der er mange Punkter, som maa opvække Betænklichkeiten, blandt Andet kan jeg sige ligesom den ærede sidste Taler, at, naar Pengebidraget til Syvende og Sidst skal ske paa Finantsloven, kan man ogsaa gjerne tage den øvrige Diskussion med paa Finantsloven, og jeg holder ikke af, Staten skal bevilge Penge andesteds end paa Finantsloven. Der vil vist blive en hel Del overflødig Diskussion om saadanne Baner, naar man baade har en almindelig Lovbestemmelse og tillige en Bestemmelse som den i § 18. Den almindelige Lov kan naturligvis paa ingen Maade forebygge, at der bliver Tale om Baner her i Thinget, den vil paa forskjellig Maade kunne bringes paa Dmtale, uagtet der ikke foreligger særligt Lovforslag derom, og derfor mener jeg, at man ligesaa godt, naar man skal behandle det under Finantsloven, kan holde sig alene dertil. Her er Bestemmelser i